



Popurri de postguerra

Norman Lewis es va especialitzar en literatura sobre viatges

A *Voices of the old sea*, Norman Lewis (Forty Hill, 1908 – Saffron Walden, 2003) s'inspira en la seva convivència amb els pescadors de Tossa de Mar, durant tres estius dels anys quaranta. La fabulació literària de l'autor, en ocasions, subverteix la realitat.

VICENÇ PAGÈS > TEXT

>> Norman Lewis va conèixer la Costa Brava de finals dels anys quaranta.

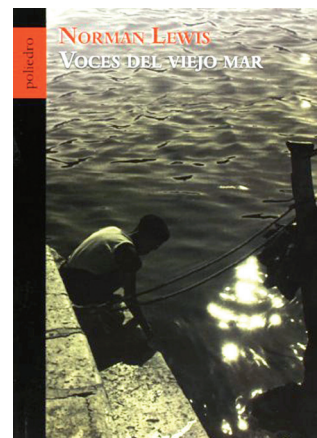
Durant la postguerra, George Orwell va escriure una novel·la distòpica per alertar sobre un dels pitjors futurs possibles. Com que era el 1948, va capgirar les últimes xifres i va titular el llibre 1984. Semblava una data llunyana, però va arribar, i precisament va ser llavors quan un escriptor anglès no tan conegut, Norman Lewis, va publicar els records dels seus estiuajos a la Costa Brava amb el títol *Voices of the old sea*, que comencen precisament el 1948 i arriben al 1950. A primer cop d'ull, Orwell imagina i Lewis recorda. Ben mirat, però, Orwell la va encertar en més d'un aspecte, i per tant podríem dir que el que fa és més aviat preveure. En canvi Lewis no sempre recorda, sinó que també inventa o, si més no, combina records de manera creativa.

A *Voices of the old sea* (1984), Norman Lewis ens explica que va passar tres estius en un poblet de pescadors anomenat Faros, situat a tocar d'una aldea de pagesos anomenada Sort. Faros podria ser la traducció de la platja de Fenals (Lloret) o de l'ermita de Fenals (Platja d'Aro), però l'únic Sort del

mapa és una població del Pallars Sobirà, lluny del mar. Al costat d'aquests topònims poc fiables, en el llibre apareixen tot d'indicacions que ens podrien ajudar a situar-lo geogràficament. Quan els habitants de Faros –«el poble més inaccessible de tot el litoral del nord-est d'Espanya»– han d'agafar el tren, van a Figueres.

Una altra pista: en el llibre apareixen topònims com Llançà i el Port de la Selva, però en cap moment s'esmenta Cadaqués, que podria ser el llogaret que s'amaga darrere el nom de Faros (sobretot tenint en compte que s'hi parla català salat). Ara bé, si un patró de Cadaqués necessita una barca, difícilment anirà a buscar-la a Palamós, com fa el del llibre, sinó que abans s'aturarà al port de Roses, o a l'Escala, o a l'Estartit... Pel que fa al poble de Sort, que inclou boscos d'alzines sureres freqüentats pels carboners, fa pensar més en les Gavarres que en l'Albera. Ara bé, quan Norman Lewis escriu que Faros és a 150 quilòmetres de Barcelona i a 25 de Figueres, la tesi de Cadaqués torna a imposar-se. Llavors, per què en el llibre hi apareix tan sovint Palamós? La meua hipòtesi és que Norman Lewis va viure en dos pobles,

Quan els habitants de Faros –«el poble més inaccessible de tot el litoral del nord-est d'Espanya»– han d'agafar el tren, van a Figueres



>> *Malgrat que els lectors anglesos troben versemblant la recreació catalana de Lewis, el seu llibre és ple d'errades geogràfiques i culturals.*

un del litoral i un de l'interior –potser un de l'Alt Empordà i un del Baix–, i en el llibre els va acostar mitjançant un recurs literari propi dels viatgers poc rigorosos: el popurri. Als lectors anglesos –el seu públic natural– ja els va bé, però quan ho llegim els natius ens duem les mans al cap.

Entre allò previsible i allò quasi paranormal

Pel que fa al que Lewis explica de Faros i de Sort, em temo que també barreja realitat i ficció. Al costat d'hàbits previsibles, hi trobem tot de fenòmens gairebé paranormals. Així, al vespre, els vilatans del llibre acostumen a parlar en vers (en castellà), fan cerimònies anuals consistents a bufetejar solemnement una nena en una cova màgica i defeqüen en públic com a mostra de desacord. També sobta que les famílies tinguin un sol fill, que odiïn tot el que estigui relacionat amb el cuir, que toquin la gaita i que desconeixin el porró. A Sort també tenen lloc manifestacions inexplicables: les cabres vénen d'una en una quan se les crida pel nom i aixequen la pota com si fossin gossets.

Les confusions de Lewis no es limiten a l'espai, sinó que també afecten el temps.

Com que escriu dècades després dels viatges, podem entendre que confongui les dates, tot i que no li hauria costat gaire contrastar-les. Un lector crèdul pot arribar a creure que el poble de Faros es trobava a l'avantguarda del turisme internacional, ja que –segons el llibre– en una data tan reculada com 1950 rep un flux espès de visitants, incloent-hi dones franceses i sueques que alteren els costums d'apariament dels vilatans. Aquell mateix any, a Faros ja es construïen hotels, xalets d'estil californià, piscines i fins i tot un centre comercial (probablement el primer del món). També era possible veure-hi dones en bikini i comprar *hot dogs*. En fi: Faros és també capdavanter en el sector dels parcs temàtics, ja que no ofereix als turistes les tradicions pròpies del lloc, sinó que primer els pregunta el que volen veure i després els ho ofereix. En aquesta línia, s'hi construeix un bar d'estil àrab, i s'importa un guitarrista i un domador d'ossos –tots dos gitanos– per satisfer les expectatives dels visitants. Inevitablement, els lectors arribem a la conclusió que l'autor hi posa més pa que formatge.

Vicenç Pagès és escriptor.

Per saber-ne més

LEWIS, NORMAN
Voces del viejo mar
Trad. de Mónica Phillips.
Poliedro. Barcelona, 2003.

Pel que fa al poble de Sort, que inclou boscos d'alzines sureres freqüentats pels carboners, fa pensar més en les Gavarres que en l'Albera